

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1858 de Mitropolitul Andreu Șaguna
APARE SAPTAMANAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Preful inserțiunilor
un șir petiț 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Nr. 10.402/1936.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu-Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

„Știți darul Domnului nostru Isus Hristos, că pentru voi a sărăcit, bogat fiind, ca voi cu sărăcia lui să vă îmbogățiți”. II Cor. 8, 9.

Precum an de an am venit la Voi, iubii mei fii suflați, cu prilejul sărbătorii Nașterii celei după trup a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos — dacă nu în persoană, căci aceasta mi-ar fi fost peste putință, dar am venit cu suflul meu — ca să Vă împărtășesc cuvinte de învățătură, așa nu voesc să mă lipsesc de bucuria de a sta de vorbă cu Voi nici de data aceasta. Atâta comoară de înțelepciune dumnezească cuprinde fapta cea minunată a întrupării și nașterii Fiului lui Dumnezeu, încât nici odată nu trebuie să întârziem a ne opri cu gândul la ea și a ne lumina sufletele cu razele de lumină ale ei.

„Nimic nu este nou sub soare — zice un sfânt părinte bisericesc — decât că Cuvântul trup s'a făcut”. Toate întâmplările din viața omenească se repetă, nu odată numai ci de nenumărate ori și în diferite forme — numai venirea în lume a Fiului lui Dumnezeu e unică. Este unică în mărima și însemnătatea ei a toate covârșitoare și va rămâne deapădură singurul lucru nou sub soare. Ea stă în centrul istoriei și este inima ei și stăpânește veacurile și le va stăpâni până la sfârșitul lor. Ce val de lumină și de putere și de viață nouă s'a revărsat în lume deodată cu Hristos-Domnul! E darul cel sfânt și mântuitor, trimis nouă oamenilor de bunul nostru Părinte ceresc prin Unul născut Fiul Său. Gândindu-se la toate acestea le-a scris Sf. Apostol Pavel creștinilor din Corint cuvintele: „Știți darul Domnului nostru Isus Hristos, că pentru voi a sărăcit, bogat fiind, ca voi cu sărăcia lui să vă îmbogățiți”.

Aceste cuvinte le-am ales să vi le talmăcesc cu ocaziunea praznicului de astăzi, ca să se poată spune și despre Voi, iubii mei, lauda care li-o aduce apostolul creștinilor din Corint: Știți darul Domnului nostru Isus Hristos!

Bogat a fost Fiul lui Dumnezeu înainte de venirea Sa în lume, cum numai Dumnezeu este bogat, căci nu-i lipsește nimic, ci este înșasi bogăția desăvârșirii. Locuia în „lumina cea neapropiată” a Dumnezeirii, ca Unul născut Fiul al Tatălui și împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt era proslăvit de Serafimi: Sfânt, sfânt, sfânt e Domnul Savaot!

Lumea printr'ansul s'a făcut și cerurile vesteau mărirea Lui. O, dar limba omenească este neputincioasă să spună toată bogăția lui Dumnezeu!

„Pentru voi a sărăcit” — zice Apostolul. Căci, când „a sosit plinirea vremii”, Fiul lui Dumnezeu s'a pogorât din cerul bogăției Sale și „s'a deșertat pe sine, chip de rob luând, întru asemănarea oamenilor făcându-se... ca omul s'a smerit pe sine, ascultător făcându-se până la moarte, și încă moarte pe cruce” [Filipeni 2, 6—8]. Dacă n'învălmășeala vieții am fi uitat vreodată, peștera din Vifleem, la care ne întorcem ca gândul în această zi de sărbătoare, ne aduce aminte că „Cel fără de început” care s'a născut acolo din Preacurata Fecioara, bogat fiind, pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire a sărăcit. În haina sărăciei a intrat în lume și în haina sărăciei a sfințit pământul sub picioarele Sale pe drumurile mântuirii pe care a umblat până la moartea pe cruce și la mormântul străin în care a fost așezat trupul Său. În umbletele Sale a mărturisit odată despre sine: „Vulpile au vizuini și paserile cerului cuiburi, iar Fiul Omului n'are unde să-și plece capul” [Mat. 8, 20]. Celce întru ale sale a venit, pentru noi oamenii a sărăcit, pentru noi și-a vărsat sângele și și-a dat viața Sa.

Pe toate paginile evangheliei e scris înțelesul acestui cuvânt: Hristos-Domnul pentru voi a sărăcit! O, de-ar fi scris tot așa în fiecare inimă creștinească! În rândul întâi aș dori să fie scris în inimile celor săraci, ale celor împovărați și năpăstuiți de lipsuri. Ei cei dintâi să știe că Acela, întru slava căruia se trag astăzi toate clopotele, se aprind toate făcliile, se cântă în toate bisericile cântări de laudă — s'a născut, a crescut, a trăit și a murit ca un sărac. În inimile lor aș vrea să se aprindă în aceste zile de sărbătoare și să rămână aprins în toate zilele vieții lor, ca o lumină vie, gândul acesta: „Celce s'a născut în peștera din Vifleem este prietenul nostru, este fratele nostru. Pe căreia noastră spinoasă a trecut în viața sa, soarta noastră a îndurat-o și lupta noastră a purtat-o!” Și numai gândul acesta, sunt sigur, le-ar

alunga ori le-ar slăbi măcar amărăciunea, invidia, ura și desnadejdea, iar în locul acestora li s'ar sălășlui în inimi curaj nou, dorințe curate și puteri de viață proaspete și bune. Astfel ceice trăesc în sărăcie ar găsi chiar din situațiunea lor grea o înțelegere mai profundă pentru Hristos-Domnul, o alipire mai caldă față de El și în chipul acesta și-ar aduce viața lor săracă în legătură cu tot ce este mai înalt și mai sfânt pe acest pământ, toată munca și truda și suferința lor ar închina-o cu drag țintelor cari, prin Hristos, înalță și sfințesc și cea mai smerită viață de om.

Dar aș dori foarte mult ca și în inimile celor bogăți în averi trecătoare ale lumii, să fie adânc întipărit cuvântul: Hristos pentru voi a sărăcit! Să mulțumească lui Dumnezeu că li-a hărăzit o soartă mai milostivă pe pământ, dar să nu uite nici o clipă, că Celce singur e în stare să le umple și viața lor cu bogăția cea netrecătoare și să li-o lumineze cu lumina veșniciei, Acela a trăit în lumea celor săraci. Și de câteori vor întâlni în calea lor lipsa și suferința, de câte ori vor ceti de pe fețele semenilor lor desnădăduita grijă a zilei de astăzi și de mâine, de câteori întrebările grele ale mizeriei omenești se vor ridica în fața lor, totdeauna să-și iee ca îndreptar al gândurilor și hotărârilor lor pilda Celui ce din bogăția și strălucirea Sa cerească s'a coborât în vârtejul vieții celei apăsate de povara sărăciei.

Bogăția în sine nu este păcat, pe cum nici sărăcia în sine nu este virtute. Dar Mântuitorul nostru a arătat primejdiile și ispitele bogăției, când a rostit vorba, că mai lesne va trece cămila prin urechile acului decât bogatul în împărăția lui Dumnezeu. Cu toate acestea Mântuitorul n'a cerut tuturor celor cu averi să se lapede de ele, dacă voesc să-i urmeze Lui. A cerut însă bogăților să facă o astfel de întrebuintare de averea lor, pe care-o chivernisesc ca ispravnici ai lui Dumnezeu, ca ea să nu fie o piedecă, ci mai vârtos să fie un mijloc de răspândire a împărăției lui Dumnezeu; să nu fie o unealtă în mâna bogăților pentru a apăsa, a năpăstui cu nedreptăți și a robi sub jug greu pe semenii lor, ci să fie o pârghie pentru a le ușura celor săraci sarcinile vieții și o binecuvântare pe care să o primească cu mulțumită.

Bogății sunt dator să-și amintească răspunderea ce o aruncă asupra lor cuvântul: Celui ce i s'a dat mult, mult se va cere dela dânsul. Iar măsura după care se va judeca buna chivernisire a bunurilor și averilor pământești, a așezat-o Mântuitorul prin cuvintele: Întrucât ați făcut ori n'ați făcut unuia dintr'acești frați mai mici ai mei, mie ați făcut ori nici mie n'ați făcut. Bogății să fie mulțumiți, nu fiindcă posedă averi și putere, ci

fiindcă au la îndemână mijloace și ocaziuni pentru a sluji lui Dumnezeu și fraților lor mai mici și săraci.

Unde acest duh al Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos se sălășluiește în sufletele oamenilor, acolo deosebiri aspre dintre bogăți și săraci se îndulcesc, gândurile și simțimentele lor se împletesc și unii lângă alții, ocrotiți de aceeași iubire a Părintelui ceresc, ca frați și surori aleargă spre aceeași țintă înaltă a împărăției lui Dumnezeu, la care-i cheamă deopotrivă Celce, bogat fiind, pentru toți a sărăcit, ca cu sărăcia Lui pe toți să-i îmbogățească. Fără Hristos — toți oamenii sunt săraci. Vine ceasul când și celorce s'au crezut a fi bogăți în lumea aceasta, poate să le lipsească picătura de apă cu care să-și răcorească limba lor. Singur Hristos poate pe toți să-i îmbogățească, cu darul Său. Iar această îmbogățire este așa cum ni-o vestește Sf. Evanghelist Ioan, în legătură cu venirea Domnului în lume: „Câți l-au primit pe dânsul le-a dat lor stăpânire ca să se facă fii ai lui Dumnezeu, celorce cred întru numele Lui”. [Ioan 1, 12]. A te face fiu alui Dumnezeu, aceasta înseamnă o stăpânire și o bogăție care se ridică mai presus de orice stăpânire și bogăție din lumea aceasta. Pentru că: „de suntem fii, suntem dar și moștenitori, moștenitori adevăți ai lui Dumnezeu, și împreună moștenitori ai lui Hristos”. [Romani 8, 17]. Fiul, în rânduiala lucrurilor pământești, moștenește averea părintelui său. Această rânduială a hotărât-o Dumnezeu și pentru moștenirea bunurilor celor cerești. Fiul lui Dumnezeu, care bogat fiind, prin venirea Sa în lume a sărăcit, ca cu sărăcia Lui noi toți să ne îmbogățim, ne face și pe noi părtași ai moștenirii Lui. Acesta este darul Domnului nostru Isus Hristos, de care vorbește sfântul Apostol Pavel. Și cât de mare este acest dar! Căci ce poate fi mai mare dar ca acesta ca să fi tu omule moștenitor alui Dumnezeu? Celui ce întru Hristos s'a îmbogățit, aceluia i s'au deschis porțile cerului. Mai mult decât atâta nu putem dori și nici primi. Căci deodată cu acest dar ni se dă totul. Și de acest dar au nevoie săracii și bogății — deopotrivă.

Acest dar unic și mai prețios decât lumea întregă ni-l îmbie din nou Domnul nostru Isus Hristos, din mijlocul praznicului de astăzi al Nașterii Sale. Să vă deschideți, iubii mei, sufletele Voastre și să-l primiți din mâna Celui ce vi-l întinde astăzi cu nemărginita Sa iubire de oameni.

Unde Hristos cu darul Său se coboară în lume, acolo o nouă omnire se trezește la viață, acolo o nouă rânduială se înstăpânește între oameni, acolo un neam nou își serbează praznicul sfânt al învierii, al nașterii sale din nou întru lumina

care a fost dată spre descoperirea neamurilor. Facă Domnul ca acest praznic al învierii sale să-l serbeze și neamul nostru românesc deodată cu Nașterea lui Hristos.

Darul Domnului nostru Isus Hristos să fie cu Voi cu toți, că pentru Voi a săracit, bogat fiind, ca voi cu sărăcia lui să vă îmbogățiți!

Impărtășindu-Vă arhierasca Noastră binecuvântare și dorindu-Vă din toată inima ca aceste sfinte sărbători ale Crăciunului, precum și cele ale Anului Nou și ale Bobotezii, să le petreceți îmbogățiți cu darul lui Hristos și să le ajungeți într-un mulți ani buni, am rămas,

Sibiu, la sărbătorile Nașterii Domnului din anul 1936,

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor:

[ss] NICOLAE,
arhiepiscop și mitropolit

Nr. 10.546—1936

Circulară

Discul dela Nașterea Domnului pentru Internatul arhiepiscopesc și discul dela Botezul Domnului pentru fondul Mitropolitan, se vor purta și anul acesta în conformitate cu ordinul nostru Nr. 3753/1934.

Sumele încasate se vor trimite oficiului nostru de casă prin oficiile protopopești până 1 Febr. 1937. Sibiu la 16 Decembrie 1936.

Consiliul Arhiepiscopesc

Abonament la Telegraful Român

Invităm onorații noștri abonați ca, înnoindu-și abonamentul pentru anul 1937, să stăruiască, în cercul cunoștințelor cititori, pentru lăfșirea cât mai mare a acestui vechi organ național bisericesc, care intră acum în al 85-lea an de neîntreruptă existență.

Prețioși colaboratori, vechi și noi, vor contribui, și de aici înainte, — cu articole, note și informații de interes obștesc, — cât mai mult la desăvârșirea muncii purtate în o slujbă necurmată pentru biserică și neam.

Abonamentul se face prin mandat poștal trimis la adresa:

Administrația Telegrafului Român,
Sibiu.

Numele abonatului, locuința, poșta ultimă să fie scrise legibil și corect.

Red. și Administr. Telegrafului
Român.

Mijlocitorul

Sărbătorea Crăciunului reaminteste momentul în care intervine între noi și Dumnezeu un Mijlocitor.

A ne pătrunde viu de necesitatea unui Mijlocitor între noi și Dumnezeu însemnează a înțelege pe jumătate uriașa importanță a Intrupării și permanentei slujbă pe care o îndeplinește pentru noi Domnul nostru Isus Hristos.

La Dumnezeu nu se poate înălța nici unul din noi prin propriile sale puteri intelectuale sau morale. Sunt așa de slabe aceste puteri și rățesc așa de ușor chiar și când sunt bine intenționate. De câte ori nu s'a umplut omul păgân de iluzia că a atins în vre-o categorie din experiențele sale lăuntrice, sau din realizările sale artistice și ideologice, picioarele sfinte ale lui Dumnezeu? Și totuși ce repede și-a dat seama că bănuiala sa a fost o scurtă autoînșelăciune. A schimbat astfel pe rând religiile, așa cum schimbă filosofia sau politica, — care nu vrea să știe pe Hristos singurul Mijlocitor spre Dumnezeu, — sistemele sale.

Între fapțură și Dumnezeu există o prăpastie, fie că ne dăm limpede seama despre ea, fie că o acoperim pentru câte un moment cu o punte iluzionară.

Peste prăpastia aceasta, cu un picior pe malul nostru, cu celălalt pe malul dumnezeesc, stă, așezat de Tatăl, Mijlocitorul.

Prin omenitatea Sa Isus Hristos face parte dintre oameni, din ciclul naturii omenesti și implicit din ciclul întregii naturi create. Ca atare el a comunicat și comunică cu noi nu numai prin învățătura și disciplina de viață ce ne a dat-o, ci și intern, subteran, prin adâncurile firii omenesti, datorită acelei unități și comuniuni ce există îndeobște între indivizii din cadrul aceiași naturi. Intercomunicările, interinfluențele dela distanță între rudeni și unori și între necunoscuți, intercomunicări și interinfluențe cari avem dreptul să presupunem că nu toate ajung până la lumina conștiinței noastre, dovedesc cu prisosință existența unei oarecare unități vii, dinamice, în natura umană. Înși par ca niște actualizări ipostatice în cadrul acestei unități de natură, cu libertatea și originalitatea determinată într-o anumită măsură de această unitate. Desigur nici un tate de natură între oameni nu trebuie înțeleasă ca absolută și co-ășiitoare, nici separația vizibilă între înși ca

mergând la extrem. E și aici una din acele împletiri și reciproce intercondiționări de antinomii, care se întâlnesc în toate aspectele mai esențiale ale realității. Prin voință poate insul în mare măsură să pună stavilă acelor comunicări subterane ce i vin dela frații săi întru omenitate. Se pare că iubirea este factorul care dă cea mai mare frecvență și intensitate acestor mișcări subterane dela om la om. Cu cât iubești mai mult, cu atât influențe și transmiți din tine mai mult semenilor tăi și primești dela ei mai mult.

Isus care iubește omenirea cu o iubire infinită, o influențează uriaș. Omenirea care-L iubește formează într-adevăr Trupul lui mistic și sobornicesc (nu individual). În acest ciclu unitar, în acest Trup influențat de Isus, nu intră însă și ceice se închid cu totul față de El, prin ura lor.

Dar firea omenească a lui Isus e străbătută de cea dumnezească, e firea Fiului lui Dumnezeu. Prin firea Lui omenească își transmite însuși Dumnezeu puterile Sale de înviere și înălțare în omenire. Prin Hristos comunică Dumnezeu cu noi și numai prin El. Și viceversa, avânturile noastre de-a ne ridica spre Dumnezeu, neputincioase de-a se lansa spre depărtările amănitoare în cari locuiește cel neapropiabil, își găsesc în omenitatea lui Isus așa de apropiată de noi nu numai o insulă de popas, ci și o luntre care ne zboară într-o clipă până dincolo de zările omenescului. Prin Hristos Omul aflăm pe Dumnezeu. Hristos ne ajută să ne înălțăm, întărind iubirea noastră slabă, luminând înțelegerea noastră șchioapă, dinamizând gestul nostru spre faptă și, mai ales, luându-ne așa slabi și defectuoși cum suntem la brațul său și prezentându-se cu noi Tatălui pe care L roagă continuu să ne primească.

Prin Hristos ne vin darurile dela Dumnezeu, Hristos e în continuă slujbă de intervenție unită la Tatăl pentru noi. El e cu alte cuvinte Arhierul, sau Preotul prin excelență.

Arhierii și preoții ceilalți nu sunt decât organele vizibile prin cari Arhierul cei adevărat varsă oamenilor harurile dela Tatăl și dela cari luând rugăciunile pentru oameni le face ale sale în fața Tatălui. Din Preoția lui Hristos se alimentează și se explică preoția în Biserică.

Ceice neagă preoția, neagă în fond necesitatea Mijlocitorului afirmând că între ei și Dumnezeu nu e nici o prăpastie. Ei cred că Dumnezeu e țință pasivă la care urcușul depinde numai de voința lor. Ei nu știu că are și Dumnezeu o voință și trebuie întrebă și El de condițiile în cari permite să se apropie omul de El. Și Dumnezeu fiind sfânt, iar oamenii păcătoși, El nu poate admite ca ei să se apropie necurățiți de El. Ei însă nu se pot curăți singuri. Numai Dumnezeu îi poate curăți. Dar pentru aceasta e necesară lucrarea preoțului, jertfa și rugăciunea lui pentru ei. Iar Preotul, Mijlocitorul, ale cărui rugăciuni de intervenție au să fie ascultate de Dumnezeu, ar fi o mare aroganță să vrea să și-l aleagă oamenii. Pe el numai Dumnezeu îl poate alege ca să-L poată și iubi și, prin aceasta, asculta.

Dr. D. STĂNILOAE

Sosit-a Mântuitorul

Una dintre cântările bisericii arată în cuprinsul ei, că Mântuitorul Hristos, după ce s'a pogorât în iad și a sfărâmat puterile întunerecului, a eliberat pe profeți și a zis dreptilor ce erau în credință:

— Ieșiți, credincioșilor la înviere!

Tâlcul acestei chemări este cât se poate de sugestiv, simbolic.

Isus se coboară din cer pe pământ și de pe pământ în iad, unde slobozește din legăturile întunerecului cetele dreptilor și ale prorocilor. Acest fapt nu este numai adevăr dogmatic, ci și adevăr moral, practic.

Ori unde se simte prezența lui Isus, se face lumină. Întunerecul se descopere în fața luminii și dispore. Unde este Hristos, este raiul; unde nu este El, este întunerecul iadului.

Înainte de Intrupare omenirea era sub robia celor de jos. În împărăția aceasta erau înghițiți chiar și profeți. Luminile lor erau ca niște făcluri aprinse în întunerecul nopții. Luminau un pas-doi, înainte sau în jur, dar puterea cea mare era a nopții, a întunerecului.

Viziunea acestei epoci o are înaintea ochilor mînți sf. apostol Pavel când zice: „Noaptea e pe sfârșite; ziua este aproape. Să lepădam dar lucrurile întunerecului și să ne îmbrăcăm cu armele luminii“, (Romani 13, 12).

Când apare Mântuitorul se face zruă. Lumina birue întunerecul. Unde se arată Isus, toate sânt descoperite ca la lumina zilei. El este lumina cea adevă-

țerea politicanismul. Se desconsideră interesele tuturor, se desconsideră țara, de dragul foloaselor personale ori de partid. Cultura este apoi întunecată de pornografie, iar în instituțiile politice și sociale domnește simulacru. Fraudele în instituțiile publice, falimentele frauduloase în comerț, necinstea în general, precum și lipsa de reacțiune împotriva a tot ce este în mod evident primejdios ordinii și progresului, sunt toate efectele unor stări morale bolnăvicioase. Epoca aceasta este o irupție de porniri rele, descătuseate din disciplina spiritului creștin. Și aici stă pricina tuturor nemulțumirilor de azi și a dezordinii din ce în ce mai accentuate, care ne stăpânește ca o fatalitate.

Și cum e societatea, așa-i și literatura care o oglindește. Scriitorii — în general vorbind — nu urmăresc crearea unei stări de spirit noi, mai bune, mai năzuitoare spre cele de sus, adică spre cele spirituale și veșnice. Trivialitatea și negativismul cel mai distructiv cuprinde peste tot această literatură. Ea scoate la suprafața vieții pasiuni cari distrug valorile și necinstesc virtutea. Rareori se ridică în câmpul ei un om onorabil și atunci numai pentru a fi lovit în cinstă și ridiculizat. În schimb e o legiune de oameni de nimic, a căror îndeletnicire predilectă e aventura ușuratică, închinată

sportului desfrânărilor.³ Scriitorul îi surprinde în resorturile lor intime, în mecanismul întunecat al instinctelor nestăvilite și neidealizate de spiritualitate.

Aceasta-i literatura românească din timpul nostru. Împotriva ei, dl Iorga a pornit cu tot dreptul lupta cunoscută. Dar mulți o admit și o laudă, ba au introdus-o chiar în manualele școlare, spunând că un Tudor Arghezi de exemplu este un geniu și a ajuns la scrieri nebănuite. Românismul adevărat însă — și când spun românism eu implic înălțurul noțiunii și calificativul de creștin, nu se recunoaște în această literatură. Strălucirile de care ni se pomenește, nu sunt decât focuri mincinoase care ard deasupra băltoacelor. Este un semn că însuși reprezentantul cel mai admirat și-a numit singur producția «Flori de mușcag».

Ca să complectez înfățișarea nu tocmai albă a realității românești de azi, este suficient să adaug câteva considerații asupra culturii noastre în general. Diferențind-o de formele de civilizație și de aparatul tehnic exterior, putem spune că avem o cultură a noastră de

³ Pentru a face acest tablou nu tocmai luminos al societății, moravurilor și literaturii noastre, am împrumutat culori și dela dl Nichifor Crainic. A se vedea „Gândirea“ pe Sept. și Oct. 1936.

faktură populară, care așteaptă să fie desgropată, cultivată și valorificată. O cultură înaltă, academică a noastră proprie, eu îndrăznesc, dacă înțelegem prin cultură o fructificare a idealurilor autohtone, să afirm că nu avem încă. Opere avem, unele chiar savante, dar poartă pecetie străină nu românească. Toate strădaniile intelectuale de până acum s'au consumat în sfera cu mască străină care le-a frânt total caracterul românesc.

Cauza acestor rele stări de lucruri nu este de eri, nici de altăieri, ci e mai veche. A fost un moment nenorocit în istoria noastră, când ne-am părăsit pe noi înșine, ființa și credința noastră și am început să maimuțărăm, fără criterii, occidentul. Fără a fi un dușman ireductibil al influențelor din afară, eu cred totuși că ele sunt periculoase când nu sunt adoptate în măsura afinității cu structura proprie și potrivit posibilităților de asimilare și sinteză. Așa încât, după modesta-mi părere, toate deficiturile culturale, morale și sociale pe cari le-am înșirat, își au rădăcina în acel moment nenorocit. O civilizație venetică, nivelatoare, stricătoare de legi și datini și id-ologii pustii-toare au îngropat suieful neamului nostru, l-a înăbușit un-ori până la distrugere. Desconsiderată, necultivată, denaturată și ridicularizată, spiritualitatea legii româ-

* FOIȘOARA *

Renașterea românească prin idealizare creștină¹

de Prof. Nicolae Grosu
(Urmare și sfârșit)

Înalt Prea Sfințitul Patriarh al României a făcut cândva un aspru rechizitoriu societății românești actuale.² Și cu tot dreptul. Căci un potop de stricăciuni moderne și nenumărat de multe curente nesănătoase bântue viața și așezările noastre prezente. La tot pasul, apucături de secătură și de oameni de nimic. Tendințele de trai animalic, de ocolire lașă a obstacolelor, de refuz al sacrificiului, în schimb însă de adulmecare cu orice preț a beneficiului, fac parte din urâtele deprinderi ale unui timp de decădere spirituală. Ele au pricinuit în măsură neînchipuită relele condiții în care se sbate românismul în zilele noastre. Niciodată n'a fost mai copleșitoare cascada păcatelor. În economie, stăpânește egoismul capitalist; în conducere, deține pu-

¹ Conferință sub auspiciile F. O. R.-ului, secția Sibiu, ținută la 3 Decembrie 1936.

² Să se vadă „Biserica și problemele sociale“, pg. 18 și urm.

rată ce descoperă și cele mai ascunse gânduri întunecate ale oamenilor. De aceea sânt atâtea duhuri rele, care în prezența Lui se buimăcesc și își caută ascunzături ca unele insecte și ființe nocturne la apariția neașteptată a luminii, sau ca unele animale sălbatice, care atunci când nu pot dispărea din fața vânătorului, se întorc desperate spre el, ca să-l sfășie.

Isus este lumina. Intunecatul nu poate suferi lumina: îi declară război. Cât de limpede mărturisește acest adevăr însuși Mântuitorul, în convorbirea cu Nicodim:

— Lumina a venit în lume și oamenii au iubit întunecatul mai mult decât lumina. Căci faptele lor erau rele. Că ori cine făptuiește cele rele, urăște lumina și nu vine la lumină, ca să nu i se vădească faptele, (Ioan 3, 19—20).

Lumina nu este totdeauna iubită, — dar în contra ei nu avem nici o putere, cum nu avem nici un mijloc să oprim rotația pământului sau ivirea zorilor.

Isus Mântuitorul birue iadul, ori unde și ori cum ar fi el. Nici Irod, nici Iuda, nici Caiafa, nici un cavaler al iadului nu a fost și nu va fi în stare niciodată să întunece lumina, chiar dacă apostazia dela credință va fi generală. Căci puterea și cuvântul din urmă va fi al binelui. Sărbătoarea din urmă va fi a luminii...

Isus a venit odată în lume. Și se va mai arăta odată. Cine va răbda și va lupta sub steagul Lui, cu credință și cu iubire, se va mântui, cum s'au mântuit prorocii din legăturile întunecului, când Isus a cercetat locuința morților.

Acum două mii de ani îngerii au strigat:

— Sosit-a Mântuitorul... Ieșiți, credincioșilor la înviere...

Tot glasuri de îngerii se vor auzi și la sfârșitul veacurilor, când se va trâmbița în cele patru colțuri ale lumii:

— Sosit-a Judecătorul. Ieșiți, credincioșilor la înviere și la răsplăt!

Atunci va fi ultima și definitivă biruință a luminii. Pr. II. V. Felea

Spiritualitatea Betleemului

Minunatul praznic al Nașterii Domnului își revarsă, peste noi și peste stricăciunea noastră, odată mai mult potopul de lumină creștină și belșugul de binecuvântare. Un fior sfânt ne cuprinde, ne pătrunde și schimbă toată ființa noastră internă și externă. În sufletul nostru, în inima noastră, în ochii, în privirile, în vorbele, în purtările și mișcărilor noastre, avem ceva ce ne lipsește în zilele mărunte și banale ale vieții. O mărire, o înălțare și o curățenie sufletească, ne smulg din robia atâtor patimi și ne bucurăm duhovnicește într-o sfințenie pe care cerul o coboară, odată cu Nașterea Mântuitorului nostru. Adevăruri, ce n'ar trebui să fie niciodată neînțelese sau uitate își câștigă evidența în conștiința multora și n'au suferit se aprind candelile virtuților și înălțărilor. Și, ca altă dată magii pe căi de caravană, pornesc gândurile pe drumuri de stea cântătoare, ca să ingenunche slăvind, împreună cu păstorii și răbdurile dobitoace, în peștera sfântă din Betleem:

«Astăzi s'a născut

Cel fără nceput,

Cum au spus prorocii»...

Odinioară, «lumină mare a văzut norodul ce ședea în întunec și lumină le-a răsărit celorce sălășluiau în umbra morții». Și cântat-au îngerii de bucurie, umplut-au taina nopții sfinte cu dumnezeieștile lor acorduri: «Mărire într-o cea de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăînvoire». Azi, lumea în multe privințe zace tot în «întunec și în umbra morții». Uneori ea uită cu totul de îndreptarul credinței, de ajutorul și binecuvântarea ce vine de sus. Pentru aceasta, cade în desorientare, criză cumplită și vrajbă. Dar peste «întunecul și umbra morții» din zilele noastre, coboară Domnul lumina și poveștele înălțătorului praznic al Nașterii Sale. În pacea tainică a acestui slăvit praznic și n'certitudinea mântuirii pe care el ni-o aduce, se bucură și cântă îngerii și oamenii, bătrânii și tinerii, natura și toată suflarea: «Mărire ție celuice ni-ai arătat nouă lumina». «Astăzi Hristos în Betleem se naște din fecioară; astăzi Cel fără nceput se începe și Cuvântul se întrupează; puterile cerului se bucură și pământul cu oamenii se veselește».

În această bucurie sfântă — universal simțită — se reîmprospă-

tează izvorul de viață ce-a izbucnit din veșnicie acum două mii de ani. Duhul Betleemului, de care ne-am depărtat atât de mult, pătrunde și vrea să umple formele goale ale unui secol de furioasă civilizație tehnică. Ceasurile sfinte ale minunatului praznic prilejuiesc înăbușitului și sbuciumatului suflet al lumii moderne clipe de reculegere și înseninare duhovnicească. Acest suflet, sătul de formule abstracte, asfixiat de materie și haos economic, are intuiția tainei, percepe misterul. În spiritualitatea care inundă a marelui praznic, el dublează ideile cu intuiții, căci își dă seama, ca și Kant filosoful, că multe teorii și nesfârșitele idei sunt goale fără adâncile intuiții, (Gedanken ohne Anschauungen sind leer).

Pentru nevoia mult simțită de adâncire a idealurilor, Betleemul a fost totdeauna, este în prezent și va fi deapauri cel mai prielnic popas spiritual al omenirii și punctul de întâlnire a tuturor aspirațiilor ei de înălțare. Harurile Betleemului înfloresc și lucrează în lume până la sfârșitul veacurilor. Sub belșugul lor de binecuvântare, omenirea reală, prin acțiunea sfântului Duh, este inepuisabilă în simțire; viața reală este inundată de valori ce se revarsă și este plină de minune și de măreție. De atâtea ori însă noi oamenii ne ducem existența în marginea și chiar în afara darurilor bogate, lăsate de Dumnezeu ca să ne sfințească și fericească. Cum se exprimă un profund gânditor, eticianul berlinez Nicolai Hartman, «tragedia omului este tragedia celui care flămânzește stând la o masă încărcată și nu întinde mâna, fiindcă nu vrea să vadă ce este dinaintea lui». Minunatul praznic al Nașterii Domnului are însă meritul de a face accesibile, de a actualiza bunătățile spirituale care urcă din Betleem peste clocotul veacurilor, până în vremea noastră. Minunea cerului și cântarea îngerilor topesc răutatea și orgoliul și-și găsesc ecou în suflete bune și smerite.

Doi aventurieri și criminali, doi tâlhari, dețineau puterea în vremea Nașterii Domnului. Giovanni Papini, în ziditoarea sa carte despre «Viața lui Isus», ni-i înfățișează în toată spurcarea lor stricăciune și cu toate fărădelegile. Unul a fost Octavian August și celalalt Irod Idumeul. Dar svârcolirile lor de ucigași n'au

putut opri desfășurarea mântuirii ce se săvârșea în minunea Nașterii Domnului. Tot așa și în zilele noastre, irozii și dușmanii idealurilor duhovnicești vor rămânea pururea neputincioși în fața valurilor de spiritualitate pe care le revarsă neconținut Betleemul.

Să ascultăm deci în taină și cu înfiorare liturgia păcii și a mântuirii noastre! S'o ascultăm smeriți, împreună cu îngerii și cu păstorii!...

„Hristos se naște, măriți-L; Hristos din ceruri, întâmpinați-L!“

Prof. Nicolae Grosu

Al XI-lea concert religios de colinde și cântece de stea. Părintele protopop prof. T. Popovici, reînviătorul datinilor și cântărilor noastre religioase, a dat un minunat concert de colinde și cântece de stea, în ziua de Duminecă, 20 Dec. a. c. în sf. Catedrală din orașul Sibiuului.

Acest al 11-lea concert religios de colinde a fost ascultat de multă lume care a ținut să asiste, iar pentru țara întreagă concertul s'a transmis prin radio. Cu neastâmpărul tineresc ce-l poartă în suflet Păr. T. Popovici, a strâns din diferite părți ale țării (Ardeal, Moldova, Muntenia, Banat) cele mai minunate producții, în care poporul nostru și-a turnat simțirea sa creștinească împletită cu aceea de neam. Toate aceste colinde mlădiate prin iscusința maestrului, care a știut să scoată în evidență numai partea artistică, a dat un cor, care nu exagerez, cred, dacă îl numesc îngeresc.

În atmosfera înălțată prin aceste îngeresti colinde, I. P. S. Sa Mitropolitul Ardealului Nicolae, a rostit o înălțătoare cuvântare, care a răsunit pentru toată țara și prin care a pregătit sufletele ascultătorilor pentru marele praznic al Nașterii Domnului. I. P. S. Sa a adresat un vibrant apel la pace și la înfrățire între toți fiii neamului, care a avut, după cum suntem informați, cel mai puternic efect în inimile tuturor. Frumos și minunat concert, — auzeam spunându-se eșind din sfânta biserică. Se vede că acest concert a lăsat impresii puternice în sufletul ascultătorilor. Cel care scrie dorește Păr. T. Popovici încă mulți ani de activitate, pentru a descoperi cât mai multe și bogate comori, cari stau nepătrunse și tănuite în sufletul bunilor creștini și români dela sate.

Vineri în 18 Dec., elevii dela liceul «Gheorghe Lazăr» din localitate au cinstit deasemenea datinele strămoșești, printr'un concert reușit de colinde.

nești și-a încetat funcțiunea creatoare și idealizatoare. Primatul spiritualului lip-sind, au apărut funestele consecințe despre care am pomenit. Astăzi însă când e vorba de renaștere, trebuie să mergem la rădăcina rezelor, să desgroapăm din mormântul trecutului legea românească și să-i creem atmosferă prielnică de activare și transfigurare. Legea fiind însuși românismul în ceea ce are el mai bun și mai adânc, odată cu ea va renaște și neamul. Într'un românism idealizat prin spiritualizarea legii strămoșești, într'un românism renăscut, nu va mai putea fi vorba de egoism capitalist, căci în ordinea practică și socială, ortodoxia consideră avuția nu scop în sine ci izvor de binefaceri. Din această concepție, s'au născut nesfârșitele ctitorii și nesfârșitele lor înzestrări. Iar creațiunea atâtor spitale românești, pe care decadența zilelor noastre le lasă în părgănire sau chiar le închide, ne vorbește despre mila celor puternici pentru cei suferinzi, în cari după doctrina Evangheliei trebuie să vedem chipul Mântuitorului răstignit. Prin idealizare creștină, se pot actualiza și azi timpurile de virtute românească, când vovezii și boierii își sacrificau egoismul și-și împărțeau averile cu prodigioasă abnegație.

Dar și celelalte rele despre care

am vorbit dispar, dacă spiritualitatea ortodoxă își regăsește funcțiunea de cinst. Căci renașterea românească prin credință însemnează pe lângă o poezie a trecutului, pe lângă o înțelegere plină de pasiune a țaranului și culturii lui, o desinteresare de mucenic, o muncă și dăruire de erou, un devotament și o iubire nesfârșită.⁴

Prin descătușarea și valorificarea idealului creștin strămoșesc, putem avea o renaștere românească chiar și în domeniul politicii atât de păcătoase pe meleagurile noastre. Locul demagogiei îl va lua un naționalism sănătos și echilibrat. Sfânta religie a strămoșilor este pentru acest fel de naționalism, cum se exprimă adânc și frumos un teoretician «o condiție de înaltă spiritualitate, iar pentru adeptul politic un adevărat examen, cel mai greu, de gândire filosofică, de consecvență și plenitudine a vieții morale, atât intime cât și publice. Religia în general și pentru noi Români creștinismul ortodox urmează să fie nu motivul idilic și istoric cum era cele mai adesea pentru naționalismul de înaintea războiului. Religia nu trebuie să fie mai mult instrument politic, bun de exploatat de interesul imperialist al acțiunii naționaliste, cum e pentru o anume formație

patriotică din Franța și chiar azi pentru unii agitatori români; religia nu trebuie să fie ceva la discreția naționalismului, ci tematică metafizică ultimă căreia să i se subordoneze și care să-i dea sublimarea și tăria veșnică».⁵

Tot în legătură cu politica, să-mi fie permis să amintesc că noi Românii, ori pe unde ne-am găsit, sub orice stăpânire am viețuit, am fost în trecut mereu uniți prin credința noastră. Pe deasupra hotarelor despărțitoare, ne una legea strămoșească, în patria spiritualității noastre ortodoxe. Lucru curios. Azi nu ne mai despart hotare și totuși suntem împărțiți și îndușmăniți. Ne trebuie deci și în această privință renașterea românească prin legea străbună, pentru a ne uni indestructibil și definitiv.

Privită în general, prin prizma unei idealizări creștine, viața și cultura românească întreagă își vor recăștiga caracterul spiritual pe care l-au avut dela începuturi și până către jumătatea secolului XIX. În baza acestui caracter spiritual, cu condiția ca el să fie regăsit, păstrat și cultivat, poporului nostru și culturii lui îi sunt deschise drumurile spre cele mai înalte piscuri.

Avem indicii că renașterea cre-

⁴ Vasile Băncilă: Naționalismul și misiunea românească, „Gândirea“, Sept. 1936. pg. 324—325.

⁵ Comp. Nichifor Crainic, ibidem.

ștină și românească a țării noastre nu va rămânea un deziderat niciodată ajuns. Nu numai că orientarea culturală a timpului, cum am arătat la început, într'acolo duce, dar simțim nevoia de a ne preciza și a ne ridica pe noi însine prin ceea ce avem convingerea c'a format puterea noastră de veacuri. Un duh de vovezi și de vlădici din trecut nostru a și început să miresmuiască pe ici colo străduințele românești cu arhaică frumusețe. Iar în gândire și literatură, un Lucian Blaga și un Lascarov-Moldovanu sunt semne minunate și imcurătoare. Cercetășia, străjeria și educația premilitarilor sunt apoi tot atâtea înjghebări de renaștere etică și ridicare românească. Insuși Majestatea Sa Regele, Voevodul culturii românești, nume de evocativă și strămoșească rezonanță, prin directivele și înaltu-i patronaj exercitat asupra atâtor instituții de cultură, este o chează și o prețioasă nădejde.

În ce ne privește pe noi, cei din această bătrână cetate spirituală, din acest centru cultural, unde s'a acumulat, sub semnul Marelui Mitropolit Andrei, atâta simțire creștinească și românească, să smulgem din bogăția nesfârșită de suflet risipit aci viziunea unei alte Români. Odată cu ea, să deslușim pentru noi porunca de a fi toți niște convingeri în vremea noastră, niște torțe, lămurind cărările spre ideal și înălțare și contribuind la pășirea neamului pe drumuri de mărire, spre culmi de splendoare.

„Pe pământ pace...”

Așa cântau cetele îngerești în noaptea sfinte Nașterii acum 1936 ani. Pacea evanghelică, pacea universală, pacea adâncă, pacea individuală și colectivă este lozincă pe care cerul a trimis-o pământului odată cu venirea Fiului lui Dumnezeu în lume. Pacea este programul etern al guvernării divine în întreg universul, pacea este programul model, pacea este obârșirea supranaturală, pe care l-a realizat integral în lumea pământescă Isus cel născut în peștera din Vitleem.

Pe pământ pace... Imi pare că niciodată, în întreg cursul istoriei, cântarea îngerească n'a răsunat într'un deșert atât de pustiu, într'o lume atât de surdă și neascultătoare ca cea din anul, dela Nașterea Domnului, 1936. Imi pare că solia cerească de pace n'a fost la nici un Crăciun atât de puțin înțeleasă, apreciată și trăită, ca acum în aceste zile de praznic, în pășănesc.

Din înălțimea cerului coboară, ce-i drept, și astăzi pe aripile cântărilor îngerești doriața lui Dumnezeu de a fi pe pământ pace, dar pământul nu aude, dar pământul se întărește mai cumplit decât valurile mării în timp de furtună, pământul fumegă de cotește de ură, și țări și continente stau gata să se încleșteze în lupta de exterminare, în războiul prin care se realizează programul lui Satan. Cerul odrăzlește iubire, omul rodește ură. Cerul ne mijlociește mântuire, iar noi alergăm cu sete după osândă. Cerul ne cere să fim fiii luminii, iar nouă ne place să fim copii întunerecului...

În lumea veche erau tot atât de multe case și palate strălucitoare ca și în zilele noastre. Și cu toate acestea pentru Nașterea lui Isus nu s'a găsit nici o casă, nici o odaie încălzită și luminată. Hristos n'a avut loc spre a se naște decât în peștera din Vitleem. Hristos s'a născut atunci în întunerecul stăului; dar și mai dureros este faptul că Hristos se naște astăzi, de felele mai mult, în întunerecul sufletului nostru. Și întunecimea sufletului și răceala inimii umilește și mai mult pe Fiul lui Dumnezeu decât întunerecul și răceala din peștera Vitleemului.

Cei mai mulți creștini sărbătoresc astăzi Nașterea Domnului, Na-

șterea cea de acum 1936 ani, dar nu simt, nu trăesc și nu văd cu ochii lor actuală, cea din zilele noastre, și mai ales, nu se renasc ei înșiși cu Isus Hristos. Și fără această renaștere nu poate fi pace adevărată în suflet, în familie, în țară și în lume. Iată deci cauza adevărată pentru care solia cerească, de a fi pe pământ pace, nu s'a realizat încă integral.

Și ce înseamnă a te renaște cu Isus Hristos? «A te naște din nou, înseamnă a intra în viața valabilă. Înseamnă a te așeza, cu toată ființa ta pe tărâmul valorilor eterne ale spiritului omenesc. Înseamnă a le desopri și a le trăi intens și a le întrupe apoi în afară, în acte de iubire, care afirmă viața eternă și universală. Înseamnă a sfinți viața cu Duh din Dumnezeu. De fapt a te naște din Isus, aceasta înseamnă». Renașterea omului înseamnă credința tare în Dumnezeu, înseamnă dragostea nemărginită, înseamnă mila activă, înseamnă pocăința neîntreruptă. Și când această renaștere va fi o realitate individuală și colectivă, atunci nimeni nu va mai putea să spună ceea ce a spus Sadu Sunda Sing mai anii trecuți, că în Europa și în alte continente a întâlnit încă indivizi creștini, dar n'a întâlnit încă nici un popor deplin creștinat.

Doamne, cel ce cobori în această noapte plină de mister, pe scară de aur, în mijlocul lumii, pe Tine Te rugăm, coboară dar dumnezeesc, coboară harul care să renască sufletele noastre spre o viață nouă, spre viața de veci. Știm că numai dacă vom fi renăscuți, vom putea pregăti Nașterii Tale, în fiecare an, în sufletele noastre lăcaș plin de lumină și căldură sfântă. Știm că numai prin o nouă naștere a noastră vom fi în stare să auzim și noi cântarea îngerească și să vedem lumina steli miraculoase din noaptea sfinte Tale Nașterii. Și mai știm și aceea că fără această renaștere nu putem realiza aici pe pământ programul divin vestit de glăsurile îngerești. Deci pe Tine te rugăm, ca, prin Nașterea din anul acesta, să ne dai din nou ajutor puternic, spre a ne putea renaște sufletește, astfel încât să putem realiza idealul evanghelic de a fi: pe pământ pace, între oameni bună-voire.

Prof. S. Cădea

In seara colindelor

Preseară de Crăciun.

Cântări de colinde sfioase răsună la toate casele, dela un colindător la celălalt, vestind cu bucurie Nașterea Domnului Hristos. Numai la casa părintelui duhovnicesc Ambrosie colindătorii, de astădată, n'au intrare. Lumea e nedumerită, nu înțelege lucrul. Singur cantorul Mitruș, știa, că amândoi copiii preotului erau bolnavi în pat și cuprinși de friguri vorbiau într'ăiure. El alergase după medic la oraș, ear doctorul constată că băețaii sunt contaminați de difterie. Părintele Ambrosie și preoteasa înțelesesă pericolul. În acel moment se auzi afară întrebarea:

— Ne lăsați, să colindăm, stăpâne gazdă?

Părintele voi să spună ceva, dar medicul ieși în coridor și nu permise colindătorilor să intre.

Când doctorul reîntră în cameră, preotul îi întinse:

— Nu e bine ce faci, doctore! E seara colindelor, și colindătorii sânt primiți la noi în orice casă, cu atât mai vârtos în casa preoțescă.

— Să ierți, părinte, dar datoria mea de medic al acestor plase îmi poruncește să lucrez așa... După aceasta doctorul

scoase din geantă o hârtiuță roșie însemnă și cătrese cuiva o lipă afară pe ușă, și desprea apoi leacul pentru copii. Înainte de a pleca, doctorul mai observă, zicând: — Și, în sfârșit, putem sărbători și fără colinde. Așa-i părinte?

Preotul își ridică ochii dela patul bolnavilor și spuse:

— E seara colindelor, doctore, și omul creștin ține la cele sfinte. Ție îți pare colinda o simplă datină, învechită, sau poate un mijloc de a cerși din ușă 'n ușă, și nu un mijloc de înălțare sufletească. Nouă, credincioșilor smeriți, nouă ni se vestește și prin acest mijloc nașterea în lume, cu două mii de ani înainte de asta, a Mântuitorului neamului omenesc. Dacă acești colindători nu L-ar vesti pe El, eu pare că nici n'aș avea praznic, n'eușă fi cerea sânt... Eu trebuie să primesc și de astădată pe ceie vestesc Nașterea Aceluia, care ni-a dat o nouă viață și care a vindecat boalele cu cuvântul milei Sale.

Medicul se înduioșă...

Părintele Ambrosie se ridică și, întinzând mâna frățește, îl conduse până la poartă.

Când reîntră, preotul zise cantorului:

— Pleacă, Mitruș, și spune colindătorilor, tineri și bătrâni, că-i aștept să-mi cânte colinda — la fereastra casei mele,

Monografia școlii primare „Octavian Goga” din Rășinari

Școala primară „Octavian Goga” din româneșul sat Rășinari împlinește un veac de existență. Pentru vremurile noastre complete de superficialitate și mai ales în raport cu instabilitatea multor așezăminte culturale, vârsta școlii sătești din Rășinari Sibului înseamnă un adevărat eveniment.

Firește, evenimentele de seamă din viața instituțiilor culturale se cad prănuite cu reculegere, cu dragoste curată și cu toată înțelegerea. Ceeace, iată, cu făcut și Rășinarieni. Pentru cinstirea unui veac de viață a școlii lor, ei au alcătuit o monografie. Din capul locului trebuie să subliniem că numita monografie este menită să le vorbească celor de azi ca și celor din viitor despre ceea ce a fost și despre ceea ce cade să rămâie școala în care a deprins slova însuși profetul Octavian Goga.

Lucrată în harnica tiparniță „Arhidiecezană” din Sibiu, monografia școlii primare din Rășinari se prezintă sub un aspect tehnic lăudabil. Redactată cu sârguință și cu voința de a prezenta ceva cât mai potrivit scopului, aceeași monografie se arată destul de bogată și încu-prins.

Încă dintru-nceput, ochiul cititorului se înalță cu nchipul tinerilor și vigurosi al M. Sale Regelui Carol al II-lea. Iar la ușa minții bate înțelesul adânc al cuvintelor: „Am astăzi o mărturisire de făcut, o mărturisire care sunt sigur că tuturor ardelenilor le va merge la suflet: ființa Mea culturală, substratul omenesc al sufletului Meu, este un produs indescalt al „Astrei”, căci este un produs al dascălilor ardeleni.

„Temelia culturii Mele românești a venit în praful dăsașului dascălului Cionca din regiunea Sibiu-Rășinari”.

Iată niște cuvinte, care singure pot sta mărturie despre însemnătatea școlii primare românești din Ardeal și în special a celei din Rășinari.

Deosebit de respicat vorbesc și rândurile dlui Octavian Goga: „Tot veacul al nouăsprezecelea, care înseamnă ridicarea noastră deasupra instincțiilor de conservare și deșurarea unei doctrine de independență națională, dascălii au răspândit prin munca lor abecedarul politic al românismului... Ei care au netezit cărările spre România Mare, ei să aprindă focul și penru România nouă”, zice, cu dreptate, om al cărui drum spre lumea literelor a fost deschis de școala din Rășinari.

Paginile monografiei găduiesc însă și aprecierile altora. Se găsesc în corpul acestei lucrări mărturisiri multora dintre cei care au lucrat și au trecut prin școlile din Rășinari. Lucrat edificatoare și biografia multimei de dascăli cari s'au sârguit la muncă dreaptă în școala aceasta. Dar partea cea mai grea și mai de seamă din monografie îi revine păr. protopop al Sibului, Emilian Cioran. Astfel trei articole mari și documentate despre: Școala din Rășinari până la anul 1836, Episcopul Moga, Mitropolitul Șaguna și școala din Rășinari și unele manuale din veacul al 18-lea —

— care mai ales astăzi n'are să rămâie pustie...

Polei aeriu din luna plină se strecoară, prin geamul aburit, pe fețele copilășilor așezați cu patul în dreptul ferestrelor, răsfrângând din ochisorii lor luminițe de bucurie: Vor auzi și ei cântul dulce al colindelor, vor asculta versul colindătorului, și — bun e Domnul — vor fi iarăși sănătoși.

Nu trecu o oră, dela plecarea lui Mitruș, și sosiră colindătorii, glăsuind: „In orașul Viflaim...” Vocile de copii se întrețesau cu vocile junilor și bărbatilor, răscolind văzduhul de iarnă sub tremurul stelilor scânteietoare...

Pr. A. Marcovici.

Să se desființeze asociațiile francmasonice! În lupta ce se dă astăzi între creștinismul patriot și creștinismul internaționalism, dl senator Dragoș, în ședința de Vineri a matorului corp, a cerut, în cuvinte cu teme motivate, desființarea asociațiilor secrete masonice. Acțiunea disolvantă a masoneriei a făcut ca oamenii politici naționaliști din alte state să alcească legi, care pun stavilă îndrăznelilor masonice, revocând dreptul de asociație a tuturor „logilor”. Asemenea lege trebuie și nouă, — și încă fără întârziere.

toate poartă, în josul paginei, semnătura desinteresatului protopop al Sibului. Nj-ar fi greu să spicuiam aici amănunțele interesante și inedite pe cari le dau la iveală articolele amintite mai sus. Dar cred că e de ajuns să remarcăm puterea cu care stabilesc ele legătura indestructibilă dintre școala Rășinari și duha creștinismului ortodox, duh în care s'a născut, crescut și merge spre desăvârșire instituția culturală a Rășinarienilor.

Un cuvânt bun trebuie spus și despre păr. M. Lungan, despre învățătorul Bucur Sasu, ca și despre d. Stan A. Ionescu. Primii doi subscris articole substanțiale, iar celui de-al doilea i se datorește chiar redactarea monografiei, înafară de alte contribuții.

Pentru cele înșirate mai sus, Rășinarieni pot și trebuie să fie mândri de școala lor. Deasemenea, ei trebuie să se felicite că această școală își poate prăvi trecutul într'o monografie. În același timp, monografia școlii din Rășinari poate rămânea un îndemn de hărnicie și pentru alții.

D. Călugăr.

Revista Teologică. — A apărut Nrul omagial, 7-10, pentru lunile Iulie—Octombrie 1936, din organul pentru știința și viața bisericească ce se tipărește la Sibiu.

Cu acest număr, din al 26-lea an de apariție, condusă de pargurosi Reviste este încredințată dieria partea I. P. Sfințitului Mitropolit Nicolae, — fundatorul și întâiul ei redactor, — „ținătorului și inimosului profesor dela Academia noastră teologică Andreiană, Grigorie T. Marcu”, care a colaborat și până acum, cu zel și pricepere, la publicațiile ce văd lumina zilei în tiparnița șaguniană.

Întâiul fascicol, de sub noua redacție, este închinat, destului director al revistei, Prea Sfințitului Episcop Nicolae al eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului, în cinstea căruia numărul omagial aduce articole cu îndreptățite laude la adresa celui ce timp de 14 ani, «cu tinărească râvnă și cu încercată înțelepciune, a vorbit slujitorilor sfinte noastre biserici, revistă de nivel intelectual, al Revistei Teologice, la înălțimea cerințelor vremii și să-i imprime o finută... demnă în toate chestiunile care privesc preoțimea și biserica noastră».

Acestea sânt și aprecierile semnate, în noul fascicol, de Înaltul ierarh întemestor al publicației amintite.

Activitatea multilaterală a fostului distins director, profesor și rector este omagiată, pe paginile acestui fascicol, și de alte iscusite condee ardeleni, care au finut să-și ofere contribuția pentru cunoașterea mai amănunțită a faptelor frumoase și strălucite săvârșite de Prea Sfințitul episcop Nicolae înainte de-a fi chemat în scaunul vlădicesc al Clujului.

Actualul redactor, păr. diacon și prof. Grigorie T. Marcu, a dat, dupăcum știu cetitorii noștri, multe dovezi de talent și destoinicie, și astfel făgăduiește să fie vrednic și urmaș al înfiecilor săi înaintași, și să trimită, în fiecare lună, hrană duhovnicească trebuitoare pentru cele sufletești ale preoțimii noastre și ale tuturor intelectualilor cari se interesează de problemele științei și vieții bisericești.

— Ultimul fascicol din acest an, pentru Noemvrie—Decemvrie, al Revistei Teologice, a apărut de asemenea în aceeași îngrijită redacție. Conține articole documentate și bine spuse, scrise de reputați muncitori cu condeiul ai bisericii noastre, ca: Pr. Tr. Scorobef, consilier arhiepiscopesc, prof. Pr. V. Gh. Sibiescu, prof. Dr. N. Popovici etc. Recenzii semnate de: Dr. N. Terchilă, D. Călugăr, S. Cădea, Il. V. Felea, Gr. T. Marcu și P. Brudea. O bogată contribuție ș. a.

Abonamentul pe un an este de 260 Lei. Redacția și Adm.: Sibiu, Academia Teologică, strada Mitropoliei 24—28.

Au apărut următoarele compoziții muzicale de Timotei Popovici:

1. Cântările liturgiei

pentru voci mixte
ediție nouă primitivă și îmbogățită. Un exemplar legat frumos Lei 200.—

2. Cântările liturgiei

pentru 3 voci egale
ediția V-a. un exemplar legat frumos Lei 100.—
De vânzare la Librăria Arhidiecezană Sibiu

Probleme-Recensii-Comentarii

Cercul religios Băcăinți, căruia aparțin Cucernicii preoți I. Langa, M. Popescu, I. Șerban, E. Todea și I. Sabău, sub conducerea p. C. Doroga, a ținut în anul 1936 următoarele întruniri religioase:

În 23 April la Ceru-Băcăinți unde părintele C. Doroga despre viața Sf. Gheorghe; Pr. E. Todea despre rugăciune și M. Popescu despre virtutea iubirii.

În 24 Mai la Bulbuc a vorbit Pr. I. Sabău despre păcatul furtului și Pr. C. Doroga despre dragostea față de biserică.

În 24 Iunie ne-am întrunit la Mermezu-Văleni, unde Pr. C. Doroga culege îndemnuri creștinești din viețile sfinților, și mai cu seamă din ale aceluia pe care atunci îl sărbătorim. Pr. I. Sabău combate curentele destructive bisericii creștine.

În ziua de Sfântul Ilie, popor mult ne așteaptă la Valea-Mare. Aici Pr. C. Doroga spicuește din istoria atrăgătoare a vieții sfântului. La sf. Maslu săvârșit la hotar Pr. I. Sabău vorbește despre puterea rugăciunii.

La Băcăinți, în ziua Cuvioasei Paraschiva, Pr. M. Popescu istorisește viața plină de virtuți a Sfintei dela Epivate, prin ale cărei moaște a devenit și sfânta noastră națională. Pr. I. Sabău combate comunismul: pericol pentru creștinism și stat.

La Homorod-Suseni, ivindu-se o mică eroare asupra datei tinereții cercului, nu a participat decât Pr. Sabău care a vorbit despre puterea îngerilor. Pretutindeni credincioșii ne-au întâmpinat cu viul interes ce-l poartă slujbelor religioase săvârșite în sobor și cu atenția cuvenită ocazionalelor predici rostite.

Căutați și vestiți pe Mântuitorul! — Timpuri de resușite încearcă din nou puterea noastră de credință. Valuri amenințătoare s'abat îndreptate împotriva bisericii, ca să ne zgudue această pavăză puternică.

În fața acestor valuri, care lovesc la temelii ființei și existenței neamului, avem și diguri tari, diguri zidite în fiacără credinței, cimentate de iubirea de neam și de moșie, și apărate de păstrarea bunelor moravuri ce privesc societatea și familia creștină.

Să ne coborâm în atmosfera acestei familii, în care a intrat lumina lui Hristos.

Dacă femeia are, în general, rol important în orice familie, cu atât mai important va fi rolul unei soții de preot în mijlocul unei mulțimi, care așteaptă cu încredere binele și adevărul vieții.

„Viitorul țării îl țese femeia”. Cât de înțelepte sânt aceste vorbe ale M. Sale Reginei Maria a României! Femeia poate fi izvor de lumină de pilduitoare muncă.

Preoteasa îndeosebi trează să fie caracter nobil, model de curățenie morală, mamă iubitoare și gata să aducă, celor mulți și nenorociți, mângâiere și ajutor sufletesc și trupesc.

Dintr'un astfel de suflet vor răsări florile care le cere mila divină.

Femeia pentru care e viu cuvântul Scripturii: „Mai fericit este a da, decât a lua”, se înrolează cu entuziasm și lucrează cu devotament în slujirea lui Dumnezeu și a aproapelui. Este în adevăr edificator exemplul de muncă și iubire creștină, dovedită de femei la orice prilej.

Lumea păgână n'a înțeles să dea femeii rolul, pe care i-l dă creștinismul. Abia atunci respiră femeile păgâne, când Fecioara Maria primește marea și sfânta misiune de a fi Maica lui Dumnezeu. Cu dreptate zice Teodoret, episcopul Ancyreii, că prin Fecioara Maria

tot genul femlein a fost binecuvântat.

Prin cinstirea Sf. Fecioare au ajuns femeile la stare de mai mare cinstire. De atunci ele puteau câștiga vrednicii, privite egale cu ale bărbaților. Elena, Paraschiva, și altele ajung sfinte.

În toate țările, puterea religiei se menține prin societatea și familiile care știu să respecte femeia creștină, a a cărei credință nu se poate stărpi, fără a ca după sine să aducă ruina și prăbușirea materială și sufletească a unui popor.

Mamele noastre preotese ar trebui să-și ia osteneala și să afle, să cunoască mai din adins, cine și cum au fost: Emilia, Macrina, Antusa, Nona, Monica, Anastasia ș. a. pentru a cunoaște și a ști să aplice ceea ce dictează rolul lor de preotese adevărate ca factor social.

„Căutați voi, preotese creștine, pe Mântuitorul, ca aflându-L să-L vestiți chiar și celor ce au fost chemați să-L propovăduiască. El v'a desrobii pe voi. Desrobiiți și voi, prin propovăduirea voastră, pe soții, pe fiii, pe frații voștri din cătușele păcatului. Pentru aceasta, însă trebuie să-L iubiți ca Maria, să-L căutați ca ea, și să fiți neliniștite și îndurerate ca ea, că nu-L găsiți atât de repede” — a zis un înțelept.

Cine are urechi de auzit, să audă și mai ales așa să lucreze.

Pr. Miron Maier.

Cu un altar mai mult. — Duminică, în 6 Decembrie (sfântul Nicolae) a. c. s'a sfințit noua biserică din parohia Brănișca, protopopiatul Ilii. Din încredințarea mai înaltă, P. C. protopop I. Josan, inconjurat din clerul din tract, a săvârșit actul mareț, prin care noul Sion s'a dat destinațiunii sale.

Zidită în formă de cruce, stăpânită de o cupolă cu hore și balcoane estetice și trainice, ni se amintesc biserică, ce fac faima orientului și stilului ortodox.

Prestolul, garderoba, proscomidierul, în special iconostasul cu adăncituri și rame de beton armat, fac cinste inginerului Vagner din Hunedoara, care, în calitate de arhitect al comisiunii monumentelor istorice, a construit mai multe lăcașuri de închinare pe aici, tot în acest stil.

Merită toată atențiunea și lauda icoanelor zugrăvite de pictorul Ștef, din Hondol, artist cunoscut și bine apreciat.

Conștiu de faptul că la actul mareț al sfințirii credincioșii vor veni în număr impunător, P. C. protopop a convocat preoțimea tractuală în misiune religioasă. Sfințirea apei, Taina sfântului Maslu, și cuvântările pline de duh misionar, au avut efect ce nu se poate tâlmăci prin vorbe.

A urmat agapă comună, de unde la propunerea părintelui R. Iacob, adunarea primește cu însuflețire trimiteră unei telegramme omagiale pentru ziua onomastică a iubitului nostru Arhipăstor, I. P. Sf. Mitropolit Nicolae.

Părintele local S. Păcurariu, căruia se datorește în bună parte ridicarea noului Sion, amintește prin cuvinte bine simțite, pe decedatul paroh Crișan, sub a cărui păstorire s'a început clădirea și s'a pus sub acoperiș.

Trebuie să ne umple sufletul de bucurie faptul, că un mănunchi de credincioși în frunte cu parohul lor, ridică altar pentru jertfe și lăcaș pentru închinăciune, în timp ce la răsărit și la apus, în două țări creștine, anarhiștii incendiază și distrug mărețe catedrale.

„Doamne al puterilor, fii cu noi”.

Pr. Dr. R. Iacob.

Revue de Transylvanie. — A apărut numărul prim din volumul al treilea a excelentei reviste *Revue de Transylvanie* sub direcțiunea dlui profesor universitar Silviu Dragomir și sub auspiciile „Astei” din Ardeal. Și acest număr cuprinde un material bogat, cu interesante articole și studii, semnate de dnii: Sextil Pușcariu, G. Sofronie, R. Vuia, S. Dragomir, Al. Dobosi, precum și teameince note informative și dări de seamă.

Admirabila publicație dela Cluj, menită să răspândească informațiuni serioase în străinătate și să aperse cu îndărijire drepturile acordate țării noastre prin tratatele de pace, trebuie sprijinită cu orice jertfe în cercul larg al intelectualilor noștri

Demnitatea națională a românilor cere, ca revista aceasta să fie susținută în mod excepțional și cu toată căldura.

Marile întreprinderi românești, bogătașii noștri, instituțiile publice, bibliotecile de tot felul, au datorita românească de-a veni mai din adins în ajutorul organului de publicitate *Revue de Transylvanie*, plătind numeroase abonamente de sprijin.

Acest ajutor material, absolut necesar, n'a venit, în primii doi ani de apariție a revistei, în măsura meritată, cu toate că paginile revistei au fost ilustrate prin contribuțiile de seamă ale unui mănunchi de recunoscuți scriitori și savanți români.

Astfel conducătorii revistei, care acum își inaugurează al treilea an de viață, — când lupta împotriva revizionismului unghuresc se desfășoară tot mai înțepită, — fac apel călduros la sprijinul bunilor patrioți, solicitându-le ajutorul, și constatând că sentimentul general al românilor este:

„Revue de Transylvanie” trebuie să trăiască. —

Abonamentele sânt următoarele:

Pentru particulari și școale Lei 200; pentru instituții Lei 500; abonament de sprijin Lei 1000.

(Redacția și administrația publicației *Revue de Transylvanie* se află la Cluj, strada Mico 40).

INFORMAȚIUNI

La sfintele sărbători ale Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, dorim cetitorilor și sprijinitorilor acestui zior ani mulți și bogați în roade duhovnicești!

Act de mulțumire pentru donațiuni. Familia dlui Romul Pop funcționar superior București, a dăruit bisericii ort. rom. Alma, protop. Târnava-Mare, două policandre mari de alamă și o cădelniță argintată în valoare de circa 10.000 Lei. Familia dlui Augustin Popa, măiestru tâmplar, București, a dăruit bisericii noastre cele 4 icoane împărătești (pentru iconostas) pictate în ulei și un chivot (Mănăstirea Argeșului), în valoare de peste 10.000 Lei. Familia dlui Nicolae Suciu, muncitor, București, a înzestrat biserica noastră cu o acoperitoare fină pe prestol. Dumnezeu să le primească darurile și să le răsplătească din vistierile sale cele cerești, înscindulele numele în cartea vieții de veci. Pr. Terente Radu.

† Pr. Zachei I. Sasu, bătrânul și cucernicul paroh pensionat, în comuna Daneș, protopopiatul Târnava-mare, a încetat din viață în 13 Decembrie 1936, în etate de 81 ani, împărțit cu sfintele Taine, și a fost înmormântat în 15 l. c. în cimitirul din loc. Odihnească cu dreptii!

Direcțiunea generală P. T. T. a dispus reglementarea aplicării timbrelor poștale și de aviație numai pe partea din față a scrisorilor (partea adresei), și anume în colțul drept superior. — Cu această ocaziune se atrage atențiunea publicului de a indica numărul sectorului la corespondența destinată pentru București — aceasta în însuși interesul expeditorilor.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Sâmbătă, 26 Decembrie 1936, (a doua zi de Crăciun) va predica părintele Z. Oancea.

Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu invită la reprezentarea teatrală, urmată de dans, ce se va da Vineri, în 25 Decembrie 1936 (ziua primă de Crăciun), în sala „Unicum”. Inceputul la 8^{1/2} ore seara. Bilete de intrare se vând la Librăria Arhidiecezană și seara la cassă. Venitul net este destinat pentru ajutorarea ucenicilor săraci dela meserii.

Răscumpărare de ziua onomastică. P. C. Sa Dr. Vasile Bologa donează Lei 300 Parohiei Sibiu-Cetate ca răscumpărare de anul nou și ziua onomastică, pentru săracii din parohie.

Rescumpărare. Dl Stefan Duca își rescumpără felicitările de ziua onomastică, dăruind 100 Lei „Reuniunii meseriașilor români din Sibiu”, pentru ajutorarea ucenicilor dela meserii.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Poezii populare din Ardeal, O mie de bucăți, culese între anii 1880 și 1905, de Dr. Vasile Bologa, director de liceu i. r., Sibiu, 1936. Tipografia? Prețul: Lei 50. Volumul, de 296 pagini, conține peste o mie de poezii, — apropiate de versurile din colecțiile de până acum, — și culese în 12 sate ardelenesti din jurul Sibiului și al Orăștiei.

Sânt adunate aici versuri țărănești care, în mare parte, curg cu limpezimea apelor de izvoare ale văilor și munților noștri. Cartea va interesa, negreșit, nu numai

pe sătenii știutori de carte, din sânul căroră a răsărit, ci pe toți cei cu predilecții pentru produse literare datorite muzei poporului din Ardeal.

O clasificare a materialului cules, — fie după conținut, fie după alte puncte de vedere, — însoțită de o tablă a materiilor, ar înlesni mult citirea și căutarea versurilor.

De alt fel «Arhiva de folklor a Academiei Române», înființată la Cluj, (strada Elisabeta 23), cum se știe, pune la dispoziția intelectualilor satelor chestionare cu instrucții, pentru a putea contribui cât mai conștiincios la acțiunea culegerii folklorului românesc.

Calendare pe anul 1937. — În editura și tipografia Krafft și Drotleff, Sibiu, au apărut: *Amicul Poporului*, calendar pentru orășeni, pe anul comun 1937. — O culegere de articole privind viața trupului și a sufletului; *Calendarul Săteanului*, pe acelaș an, cu o culegere de leacuri pentru trup și daruri pentru minte și inimă. Ambele calendare sânt redactate de dl prof. Al. Dima, care a izbutit, în mare măsură, să ofere cititorilor săi daruri, unde utilul se împletește cu plăcutul. Prețul pentru *Amicul Poporului* este 18 Lei, pentru *Calendarul Săteanului* 12 Lei. De vânzare la librăria editoare și la alte librării.

Nr. 425—936

(62) 1—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a Lăpușgiul inferior cu filia Ohaba, din protopopiatul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.
2. Sesiune parohială, dela materă 18 jug. cad., ear la filie 25 jug.
3. Locuință în casa parohială, încă nu deplin terminată.
4. Adăul obișnuit în bucate.
5. Stola stabilită în toate parohiile tractului.

Petițiile de concurs, cu documentele necesare și incuviințarea de candidare dela Consiliul arhiepiscopesc se vor înainta în ternea oficiului protopopesc în Dobra, ear prezentarea în parohie se face cu avizul protopopului.

Sibiu, din ședința bisericească dela 15 Decembrie 1936.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 297 1936

(63) 1—3

Concurs

Pentru întredirea parohiei de cl. III-a Mada, din protopopiatul Geoagiului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat, conform coalei B.
2. Locuință.
3. 8 jug. cat. sesiune parohială.
4. 2 (doi) dcl. porumb cu tului de fiecare casă.
5. Stola obișnuită în protopopiat.

Reflectanții la acest post vor înainta cererile de concurs, însoțite de actele necesare, oficiului protopopesc al Geoagiului, în termenul prescripș, având a înainta și autorizația P. V. C. Arhiepiscopesc de a putea candida la această parohie. Cu incuviințarea oficiului protopopesc, candidații se vor putea prezenta în una din Dumineci ori sărbători în parohie spre a face cunoștință cu poporul și cu referințele locale.

Oficiul protopopesc ortodox român al Geoagiului în înțelegere cu consiliul parohial.

Geoagiu, la 31 Octombrie 1936.

Inocențiu Tiruța
adm. protopopesc

Nr. 391—1936

(61) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Nădăștia, protopopiatul Geoagiului, se publică concurs pe termen de 30 de zile dela prima apariție în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat conform coalei B.
2. Dela circa 30 familii câte un ferdel de porumb nesfârșmat.

Concurenții la acest post, după ce își vor înainta actele însoțite de binecuvântarea arhierescă, subscrisului oficiu protopopesc, se vor putea prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul și cu referințele locale.

Geoagiu, la 8 Decembrie 1936.

Preot Inocențiu Tiruța
adm. protopopesc

